

Programma 3 Bestuur en organisatie

Waarom dit programma?

Dit programma bevat de onderdelen: Dienstverlenende en betrouwbare gemeente, Gemeente in control & financieel gezond, Fitte organisatie en Digitale organisatie.

Dienstverlening behoort tot de kerntaken van onze gemeente. Wageningen is daarnaast dienstbaar aan datgene waar de samenleving behoefte aan heeft. We spelen tijdig in op veranderingen om tot een effectieve en efficiënte (digitale) dienstverlening te komen. Daarnaast krijgen inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven zo optimaal mogelijk zeggenschap binnen de onderwerpen die we samen willen realiseren in Wageningen en de regio. Een betrouwbare, transparante en inclusieve eerste overheid zijn vormt daarbij de basis van ons handelen. Het is ook een voorwaarde om stappen te zetten in de democratische vernieuwing en eigentijdse participatievormen. De rol van de gemeente verschilt daarbij per taak of opgave: van kaderstellend naar stimulerend of zelfs actief faciliterend.

In dit programma staan ook de algemene inkomsten van de gemeente. Dit onderdeel is verplicht op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Dit programma is daarom afwijkend van de programma's 1 (Sociaal) en 2 (Fysiek). Het wettelijk verplichte bedrag voor onvoorzien en de overhead of interne bedrijfsvoering dienen in dit programma opgenomen te worden. Daarbij is de gemeente in control, stuurt zij hier actief op en legt er verantwoording over af. Het financieel beleid (en bijbehorende documenten en instrumenten) is zelfbewust, evenwichtig en reëel.

De Fitte organisatie is het centrale organisatieontwikkelprogramma, waarbij aandacht is voor de mentale en fysieke gezondheid van de organisatie. Maar ook voor de Engelse vertaling van fit: namelijk passend bij de ambities en opgaven vanuit bestuur, samenleving en regio. Daarbij valt ook te denken aan het bestuurlijk-ambtelijke (be)sturingsgesprek met behulp van bijvoorbeeld de Lange Termijn Agenda (contract tussen gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders) en portfoliomanagement (contract tussen college van burgemeester en wethouders en de organisatie). Belangrijke bouwstenen vormen daarnaast onze zes Mens & Organisatie (M&O) thema's: diversiteit, inclusie & gelijkwaardigheid, duurzame inzetbaarheid, arbeidsmarkt, leren & ontwikkelen, vitaliteit & gezondheid en (nieuwe) wet- en regelgeving.

De verdergaande digitalisering van de samenleving en de organisatie vormt een ander belangrijk strategisch speerpunt. Data biedt grote kansen en het slim gebruik maken van die data beïnvloedt onze manier van werken en organiseren. Data kan waardevolle informatie bevatten en inzichten geven over de stad. Deze inzichten benutten we om de stad verder te brengen. De inzet van data is ondersteunend aan de ontwikkeling van onze maatschappelijke ambities. Daarbij zien we dat het gebruik van data en dashboards ons in staat stelt te sturen, duiden en bij te sturen op zowel financieel, denk aan uitputting van budgetten, als capaciteitsgebied, denk aan formatie, inhuur en verzuim.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de actuele ambities gekoppeld aan:

- 3.1 Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente
- 3.2 De gemeente in control en financieel gezond
- 3.3 Een fitte organisatie
- 3.4 Een digitale organisatie

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

3.1 Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente

Wat willen we bereiken?

De gemeente voert de wettelijk taken dienstverlenend uit en toont zich een betrouwbare partij richting inwoners, bedrijven en instellingen.

Doelen

3.1.1 De gemeente borgt dat de dienstverlening altijd voldoet aan de (nieuwe) wettelijke taken.

Beoogde resultaten

- WOO (Wet Open Overheid) in lijn met wetgeving geïmplementeerd.
- WMEBV (Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer) in lijn met wetgeving geïmplementeerd.
- Omgevingswet is verankerd in de gemeentelijke processen.
- We bereiden de nieuwe Archiefwet voor.

Doelen

3.1.2 De gemeente levert dienstverlening met een hoge klanttevredenheid.

Beoogde resultaten

- We bereiden ons voor op de introductie van servicenormen voor onze dienstverlening.
- De basisregistraties waaronder BRP (Basis Registratie Personen), BAG (Basisadministratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), WOZ (Waardering Onroerende Zaken) zijn op orde.
- We bieden toegankelijke, transparante en veilige dienstverlening en dragen zorg voor gelijke informatiepositie.

Doelen

3.1.3 De gemeente staat midden in de gemeenschap en is een betrouwbaar partner van inwoners, bedrijven en instellingen.

Beoogde resultaten

- We zijn duidelijk en transparant over onze rol in processen en wat inwoners, organisaties en bedrijven van ons kunnen verwachten.

Doelen

3.1.4 De gemeente heeft een actief participatiebeleid en investeert continu in democratische vernieuwing.

Beoogde resultaten

- Alle inwoners, bedrijven en organisaties zijn in staat om mee te praten over het gemeentelijk beleid.

Doelen

3.1.5 De gemeente is gastvrij in haar stadhuis als Huis van de Stad.

Beoogde resultaten

- Meerdere maatschappelijke activiteiten in Stadhuis

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Wetswijzingen of nieuwe wetten worden ofwel in aantal ofwel in zorgvuldigheid matig gelanceerd, waardoor de tijdsbesteding en verwerkingscapaciteit in de knel kan komen.

3.2 De gemeente in control en financieel gezond

Wat willen we bereiken?

De gemeente beheerst zijn kritische processen en voert een verantwoord financieel beleid.

Doelen

3.2.1 We stellen vast dat we onze kritische processen beheersen.

Beoogde resultaten

- Positieve ENSIA-zelfevaluatie/audit. Eenduidige Normatiek Single Information Audit is de methode waarmee een gemeente zich moet verantwoorden over de staat van de gegevensveiligheid en informatiebeveiliging.
- LEAN-procesinterventies. LEAN is een methode om de bedrijfsprocessen gericht te optimaliseren en verbeteren.
- Rapport doelmatigheidsonderzoek.

Doelen

3.2.2 We passen risicomanagement toe bij de voorbereiding van, besluitvorming over en uitvoering van beleid.

Beoogde resultaten

- Actueel gemeentelijk risicoprofiel
- Actueel weerstandsvermogen

Doelen

3.2.3 We voeren financieel beleid volgens de maatstaf 'structureel en reëel begrotingsevenwicht'.

Beoogde resultaten

- Programmabegroting 2025 & Meerjarenraming 2026-2028 is structureel en reëel in evenwicht.

Doelen

3.2.4 We sturen op tijdige en juiste inzet van de beschikbaar gestelde financiële middelen.

Beoogde resultaten

- Bestuursrapportage voor- en najaar 2025.

- Begrotingswijzigingen 2025.

Doelen

3.2.5 We verantwoorden de inzet van financiële middelen tijdig, juist en volledig.

Beoogde resultaten

- Getrouwheidsverklaring van de accountant bij:
 - - De samenstelling van de baten en lasten over 2025 en het vermogen op 31 december 2025.
 - - De rechtmatigheidsverantwoording over 2025.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De toenemende omvang, complexiteit en snelheid van interne en externe ontwikkelingen, waaronder wijzigingen in wet- en regelgeving, leggen grote druk op het op orde brengen en houden van de kritische processen.
- De middelentoewijzing door het Rijk is mogelijk niet toereikend om de begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht te brengen en te houden.

3.3 Een Fitte organisatie

Wat willen we bereiken?

Wij zijn een Fitte organisatie als we voldoende aandacht geven aan de fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers en passend georganiseerd zijn (het Engelse 'fit') om onze verantwoordelijkheden en ambities waar te maken.

Doelen

3.3.1 We zorgen voor een waarderende en inclusieve werkcultuur.

Beoogde resultaten

- We brengen intern en extern DIG-beleid (Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid) in de praktijk.
- Feedback geven en ontvangen is een vanzelfsprekend onderdeel in onze samenwerking en in Het Goede Gesprek.
- We hebben een sterke en aantrekkelijke arbeidsmarktpositie, waardoor we gekwalificeerde medewerkers vinden voor openstaande vacatures en bestaande medewerkers behouden.

Doelen

3.3.2 We vergroten het sturend- en aanpassingsvermogen van de organisatie.

Beoogde resultaten

- We ontwikkelen de leiderschapsstructuur van de organisatie verder met de borging van de teamleidersfunctie.
- We zijn een Rijnlandse organisatie en medewerkers kennen deze filosofie voldoende om hieraan bij te dragen.
- We werken procesgericht, hebben het proceseigenaarschap goed belegd en houden onze processen actueel.
- We zetten Portfoliomanagement in, zodat het Management Team (MT) in samenwerking met het college meer inzicht en grip heeft om te sturen.
- Projectmatig werken gebeurt organisatiebreed op een professionele en voldoende eenduidige wijze.
- Onze managementinformatie (onder andere onze dashboards en Tellen en Vertellen) bevat steeds meer betekenisvolle sturingsinformatie zodat het MT meer inzicht en grip heeft om te sturen.

Doelen

3.3.3 We zetten de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers centraal.

Beoogde resultaten

- We zetten beleid en instrumenten in om veilig, gezond en vitaal te (blijven) werken.
- Met het leer- en ontwikkelplan (LOP) en ons leerplatform Waaglab realiseren we een lerende organisatie.
- We hebben aandacht voor alle levens- en loopbaanfasen van onze medewerkers.
- We streven naar een verzuimpercentage dat niet hoger is dan het landelijk gemiddelde in gemeenteland, zoals gemeten door het A&O fonds (Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds, een landelijke project- en netwerkorganisatie van gemeenten en vakbonden).

Doelen

3.3.4 In 2025 zijn we de beste werkgever.

Beoogde resultaten

- Met een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek creëren we gezamenlijk inzicht in de verbeterkansen voor de organisatie en vertalen we die naar acties.
- We hebben een passend functie- en loongebouw.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Hoge ambities die niet allemaal uitvoerbaar zijn met de inzet van de huidige organisatie, waardoor er mogelijk te weinig mensen en middelen zijn om ze uit te voeren.
- Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt waardoor onvoldoende capaciteit beschikbaar is.
- De hoeveelheid interne en externe ontwikkelingen en het veranderpotentieel van de organisatie kunnen het realiseren van de hoge ambities in de weg zitten.

3.4 Een digitale organisatie

Wat willen we bereiken?

Een gemeente die data en digitalisering optimaal, veilig en privacyvriendelijk inzet om inwoners, ondernemers, partners en eigen medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen.

Doelen

3.4.1 Medewerkers digitaal vaardig en bewust houden.

Beoogde resultaten

- Nieuwe en bestaande medewerkers kennen de Wageningse ICT (Informatie- en Communicatie Technologie) en hoe ze die slim, veilig en privacybewust inzetten in hun werk.
- Medewerkers blijven op de hoogte van de belangrijkste technologische ontwikkelingen en wat dit voor hun werk betekent (toepassing, kansen en aandachtspunten).

Doelen

3.4.2 Sturen op beleid en uitvoering met data.

Beoogde resultaten

- Er zijn instrumenten om te sturen op beleid, bedrijfsvoering en uitvoering.
- Maatschappelijke opgaven worden zoveel mogelijk ondersteund met data om het effect van ons handelen te kunnen monitoren.
- Er zijn afspraken over eigenaarschap, gebruik en beheer van data.

Doelen

3.4.3 Online-dienstverlening en ICT-landschap bij de tijd houden.

Beoogde resultaten

- De online dienstverlening is afgestemd op het Wageningse dienstverleningsconcept.
- Er is beleid en architectuur voor de data- en digitaliseringsvraagstukken van de komende 3 jaren.
- Er is een moderne werkplek die past bij de werkwijze van Wageningen.
- Applicaties staan in de Cloud tenzij anders bepaald.

- Bij vernieuwingen passen we moderne en bewezen standaarden en toepassingen toe.
- We ronden het project Hybride werken af.

Doelen

3.4.4 Grip houden op informatieveiligheid en privacy.

Beoogde resultaten

- Het sturen op risico's en treffen van maatregelen passend bij wet- en regelgeving is geborgd in de organisatie.
- Er zijn jaarlijks prioriteiten opgesteld in een jaarplan of roadmap.
- Er is een jaarlijkse verbetercyclus voor bedrijfscontinuïteitsmanagement.
- We zijn voorbereid op de komst van NIS2 (een nieuwe Europese richtlijn voor Network Information Security) door middel van een implementatieplan.

Doelen

3.4.5 De Informatiserings- & Automatiseringsorganisatie toekomstbestendig houden.

Beoogde resultaten

- Regie-, beheer- en servicefuncties zijn ingericht en ingevuld.
- Er is een procesmatige werkwijze voor ICT-regie en -services.
- Niet-kerntaken zijn belegd bij derden.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De hoeveelheid en complexiteit van interne en externe ontwikkelingen, waaronder wettelijke wijzigingen, volgen elkaar zo snel op dat er te weinig mensen en middelen zijn om ze te kunnen uitvoeren.
- Krapte op de arbeidsmarkt, waardoor we moeilijk over specifieke kennis en ervaring kunnen beschikken.
- De implementatie van complexe wet- en regelgeving en het ontbreken van extra financiële middelen vanuit het Rijk hiervoor.

Algemene informatie programma 3

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 3 Bestuur en organisatie:

- Demografische druk
- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- WOZ-waarde woningen
- Woonlasten eenpersoonshuishouden
- Woonlasten meerpersoonshuishouden

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader bestuur en organisatie

Verordeningen

- Verordening elektronische bekendmaking Wageningen (2013)
- Verordening Rekenkamer (2016)
- Reglement van orde van de raad (2017)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Wageningen 2024
- Inspraakverordening (2006)
- Referendumverordening Wageningen, raadgevend (2006) en raadplegend (2015)
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2003)
- Verordening burgerinitiatief (2003)
- Legesverordening 2024

Beleidsnota's

- Notitie en meetlat burgerparticipatie (2013)
- Dienstverleningsconcept (2021)
- Beleid Informatieveiligheid en Privacy (2019)
- Kanalen en middelenstrategie (2023)

Beleidskader P&C-cyclus

Verordeningen

- Verordening (water)toeristenbelasting 2024
- Verordening parkeerbelastingen 2024
- Verordening hondenbelasting 2024
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2024
- Verordening precariobelasting kabels en leidingen 2017 en 2016
- Financiële verordening gemeente Wageningen 2022, 1e wijziging

- Controleverordening gemeente Wageningen, ex art. 213 Gemeentewet (2008), 2e wijziging

Beleidsnota's

- Nota reserves en voorzieningen gemeente Wageningen 2015
- Nota houdbare Wageningse gemeentefinanciën 2017
- Beleidsnota vaste activa (2006)

Aanvullende toelichting:

In de loop van 2024 worden de Financiële verordening en de Nota Reserves en voorzieningen geactualiseerd en vastgesteld. Gelijktijdig met het actualiseren van de Financiële verordening wordt ook een nieuwe Nota Activabeleid opgesteld, waarin de kaders/uitgangspunten van het gemeentelijk beleid ten aanzien van activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa zijn vastgelegd.

Betrokkenheid verbonden partijen Programma 3

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, duurzaamheid, economie, landbouw en voedsel. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma dat een groot aantal projecten omvat. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd. De regio faciliteert. Gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling, om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

Omgevingsdienst De Vallei

De OddV voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving. Als gevolg van het Interbestuurlijk Programma van het Rijk en het rapport van de commissie Aartsen vindt een herbezinning plaats op onder andere de manier van organiseren van de omgevingsdiensten. Er vindt daarom momenteel ook een robuustheidsonderzoek plaats naar een eventuele samenvoeging met een andere omgevingsdienst en toekomst van het Gelders stelsel. Vóór 2026 zal hierin een keuze worden gemaakt.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van doelstellingen uit het programma:

Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWÉ (reglement)

Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de SWE. De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de Statuten van de stichting.

Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWÉ) ingesteld. Deze commissie is door het college van B&W ingesteld en benoemd via een art. 84 commissie/verordening. De TAWÉ adviseert, zowel gevraagd als ongevraagd, het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en alle andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

Adviescommissie Wageningse Berg (Bergcommissie)

De Bergcommissie bestaat uit een aantal mensen met specialismen in onder andere ecologie, bodemkunde en erosie. De Bergcommissie heeft als doel om gevraagd en ongevraagd het college te adviseren over de Wageningse berg. Het belang hierbij is het behoud en bevordering van de unieke waarden van de Berg. Het richt zich met name op instandhoudingsbeheer van de unieke natuurwaarde van het gebied, maar ook de landschappelijke, recreatieve en cultuurhistorische waarden. De Bergcommissie heeft als invloedssfeer de Wageningse Berg zelf, maar geeft ook adviezen over aangrenzende gebieden vanwege met name de natuurwaarden. Denk hierbij aan ontwikkelingen als De Dreijen, Hinkeloord en Veerweg.

Wat mag het kosten?

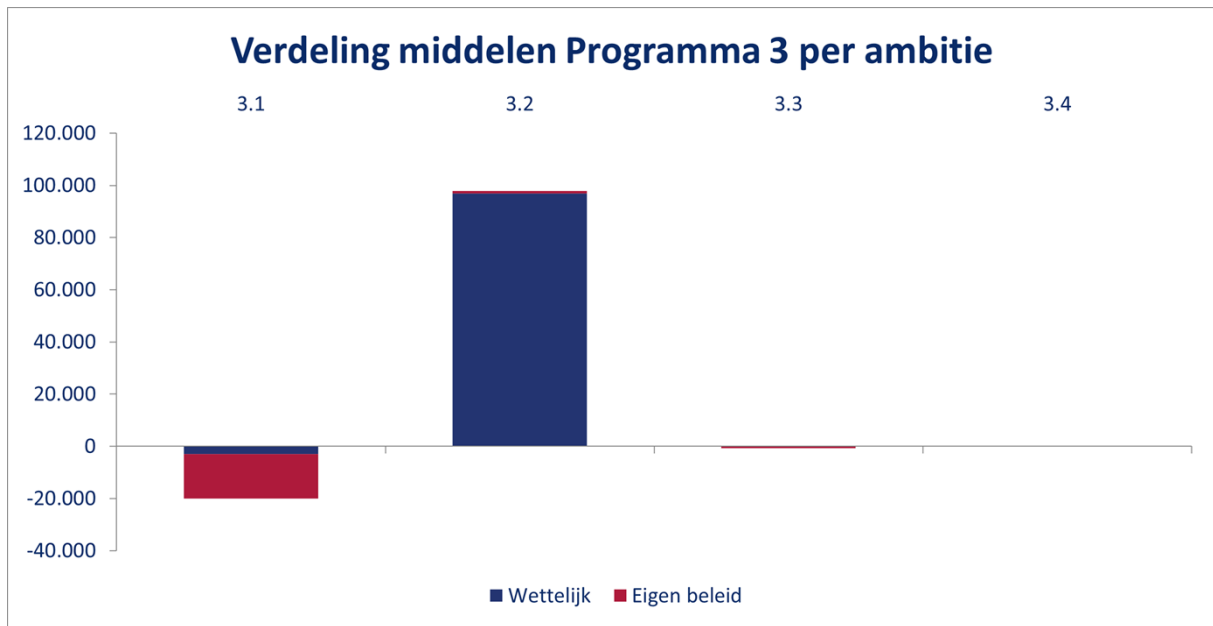
Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Totale lasten	38.217	27.952	27.968	28.596	29.080	29.904
Totale baten	108.746	96.763	100.201	98.139	100.585	103.393
Totaal saldo	70.529	68.810	72.233	69.543	71.505	73.489

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	
LASTEN							
3.1	Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente	17.459	20.507	21.976	22.993	23.416	24.072
3.2	De gemeente in control en financieel gezond	16.877	2.507	948	748	532	563
3.3	Een fitte organisatie	1.171	742	809	826	821	867
3.4	Een digitale organisatie	2.709	4.197	4.235	4.030	4.311	4.402
Totale lasten		38.217	27.952	27.968	28.596	29.080	29.904

BATEN							
3.1	Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente	1.700	1.362	1.964	2.003	1.799	1.832
3.2	De gemeente in control en financieel gezond	107.005	95.358	98.192	96.089	98.738	101.511
3.3	Een fitte organisatie	42	43	45	46	48	50
3.4	Een digitale organisatie	-	-	-	-	-	-
Totale baten		108.746	96.763	100.201	98.139	100.585	103.393

SALDO							
3.1	Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente	-15.760	-19.145	-20.012	-20.990	-21.617	-22.240
3.2	De gemeente in control en financieel gezond	90.127	92.851	97.244	95.341	98.206	100.948
3.3	Een fitte organisatie	-1.129	-699	-764	-780	-773	-817
3.4	Een digitale organisatie	-2.709	-4.197	-4.235	-4.030	-4.311	-4.402
Totaal Saldo		70.529	68.810	72.233	69.543	71.505	73.489

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):

Administratieve wijzigingen

De ambities, doelen en beoogde resultaten van programma 3 zijn voor de begroting 2025 herschreven. In onderstaande tabel is de toekenning van producten aan ambities te zien van begrotingsjaar 2024 en 2025.

In vergelijking met 2024 is voor de Programmabegroting 2025 het product 923.00 Bedrijfsvoering verdeeld over een viertal producten. Door deze verdeling sluiten de budgetten aan op de gestelde nieuwe ambities.

Ambities 2024	Product Omschrijving
3.1 Transparante overheid	001.00 Bestuursorganen (Raad) 001.05 Bestuursorganen (B&W) 001.20 Representatie 002.00 Bestuursondersteuning College van B&W 003.00 Burgerzaken 004.00 Baten secretarieleges burgerzaken 005.00 Bestuurlijke samenwerking 006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie
3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie	923.00 Bedrijfsvoering
3.3 Slimme inzet van middelen	913.00 Beleggingen en overige financiële middelen 920.00 Lokale belastingen 921.00 Algemene uitkering 922.00 Algemene uitgaven en inkomsten

Ambities 2025	Product Omschrijving
3.1 Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente	001.00 Bestuursorganen (Raad) 001.05 Bestuursorganen (B&W) 001.20 Representatie 002.00 Bestuursondersteuning College van B&W 003.00 Burgerzaken 004.00 Baten secretarieleges burgerzaken 005.00 Bestuurlijke samenwerking 006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie 923.00 Bedrijfsvoering
3.2 De gemeente in control en financieel gezond	913.00 Beleggingen en overige financiële middelen

	920.00 Lokale belastingen 921.00 Algemene uitkering 922.00 Algemene uitgaven en inkomsten 924.00 Financien (nieuw)
3.3 Een fitte organisatie	925.00 Fitte Organisatie (nieuw)
3.4 Een digitale organisatie	926.00 Digitale organisatie (nieuw)